

Bölüm 16

ARTUKLU MANSUR NECMEDDİN GAZİ DÖNEMİ

1-M.S. 1293-1312 Artuklu Mansur Necmeddin Gazi Döneminde

Mardin

Kardeşi Şemseddin Davut'un kısa süren hükümdarlığından sonra tahta geçen Mansur Necmeddin Gazi çalışkan, zevk sahibi, eğlenceyi ve hayattan zevk almasını seven bir hükümdardı.

Güz aylarında Rişmil ve Kabala da, yaz aylarında Harzem köyünde bahar mevsiminde Firdev Köşkün'de otururdu. Bilgin ve edebiyatçıları yanından ayırmaz her zaman onlardan yararlanırdı¹. Ravza bahçelerini yaptırdı. Kaledeki Artuklu eseri camiye onardı. Kendi adına sikke bastırdı.

Mardin Kalesin'de yıkık vaziyette bulunan cami-i şerifi döneminde yenilediği, mihrabındaki yazıdan anlaşılmaktadır. Melik Mansur olgun, akıllı, yiğit, cesaretli, dinin yardımcısı, yasa koyucu, evvel zamanın seçkin başkanı, zamanının ermişlerinin başı olup, adaleti uyguladığı günlerinde zamanında bir güven, yardım ve aman dilenecek kişi olmuştur.

Moğol hâkimiyeti altında olan Güneydoğu Anadolu'da birlik ve beraberlik bozuldu. Necmeddîn Gâzî'nin en mühim işi, saltanatı boyunca başkaldıran küçük beylikler ve gayrimüslim tebea ile uğraşmak oldu².

Hüsamiye Medresesi; Tahrir Defterlerinde kaydını görülmemesine rağmen A.Gani Efendi, Mardin'de Hüsameddin Timurtaş tarafından yaptırılmış bir medrese bulunduğu ve bunun 1930 yılın kadar harabelerinin var olduğunu yazmaktadır. Ferdi'ye göre, Melik Mansur Necmeddin II (1294-1312) bu medresede gömülü

¹ Mardin Tarihi Abdulgani Efendi(Abdulgani Fahiri Bulduk)Yayına Hazırlayan Burhan Zengin Nisan 1999 s.72

² Mardin Artuklu Melikleri Tarihi Kitap Ferdi Naşir Ali Emiri Hazırlayan Y.Metin Yardımcı –Editör İbrahim Özcoşar Hükeyin H.Güneş İstanbul -2006 Imak Ofset Basım Yayın.San.Tic.Ltd.Şti s.25

idi diye kayıt düşmektedir. Tarihi ve mimari dokusuyla açık hava müzesi görünümünde olan Mardin'in en eski papılarından biri olan Hüsamiye Medresesi, bakımsızlıktan ve ilgisizlikten dolayı çöküyor. Eski vilayet binasının yanında ve Dunlupınar ilkokulunun altında bulunan 900 yıllık Hüsamiye Medresesi, yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır.³

³ Atatürk Kültür Dil ve Tahir Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları xiv Dizi Yüzyılda Mardin Sancağı Nejat Göynüç s.115